

— Skjøndt jeg forresten troede, at det laa i min første Udtalelse — at det ikke er af Mistillid til den høitærede Minister, at jeg stemmer imod Forslaget under Nr. 4, men der kan jo komme andre Tider og andre Forhold. Vi have jo hørt, at det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling) har et ganske andet Syn paa denne Sag, end Andre have, og jeg skulde tage meget feil, om der ikke er Mange, som dele hans Syn paa Sagen. Det ærede Medlem fra Fredensborg (Sage) gaar jo saaledes adskilligt videre, og i det andet Ring var der jo flere, som stemte imod Forslaget (Afbrydelse). Ja, det kan gjerne være, at det er af forskjellige Grunde, men der var ogsaa principiel Modstand imod Lovforslaget derovre, hvilket kom til Orde baade i Betænkningen og paa anden Maade. Jeg smigrer mig ikke med at kunne gjøre det klart for ærede Medlemmer, hvorfor jeg stemmer imod Ændringsforslag Nr. 1, men jeg skal gjentage, at jeg havde to Grunde hertil. Den ene Grund — og det var den væsentligste — var den, at det vilde vanskeliggjøre Oprettelsen af en Kreditforening for Kjøbstæberne, og med Hensyn dertil udtalte jeg, at jeg var i fuld Overensstemmelse med det ærede Medlem for Odense (Koch), som jo repræsenterer en stor By. Jeg haaber, at denne Grund nu er forstaaelig nok. Den anden Grund var den, at det stred imod min Følelse at bestemme, at jordløse Husse paa Landet kunde komme ind i Foreningen, men at derimod Husse i Kjøbstæderne kun kunde komme ind, naar der hørte Tord til dem. Jeg troede, at disse to Grunde vare blevne tydelig nok udtalte før, men da det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Bille) jo selvfølgelig ikke kan være videre tilfreds med, at der ikke er synberlig Udsigt til, at han faar det Forslag, som han har stillet, vedtaget, saa kan jeg nok forstaa, at dette har været en medvirkende Grund til, at han ikke har kunnet forstaa mine Udtalelser, som jeg dog ikke troede vare saa uklare.

Sage: Det glæder mig, at den høitærede Minister idag har indrømmet eller reitere sagt udtalt — thi den høitærede Minister har maatte aldrig benegtet det — at dette er et nyt Princip. Den høitærede Ministers Udtalelser idag kunne vistnok betegnes som en Erkjendelse af, at det er et nyt Princip, der nu skal indføres i Lovgivningen, og det er jo ogsaa af et æret kongevalgt Medlem i det andet Ring, som jeg vil betegne som Kjøbenhavns Døerpræsident (Kosensørn), da jeg ikke erindrer hans officielle Navn som Landssthingsmand, udtalt, at her var Tale om et nyt Princip i vor økonomiske Lovgivning. Jeg tror ikke, at man behøver at læse selve Lovene for at komme til Erkjendelse heraf; den Motivering, som den høitærede Minister fremkom med ved Sagens 1ste og 2den Behandling, var saa udtømmende, at man ikke kan være i Tvivl om, at der her ikke længere er

Tale om økonomiske Reformers paa det Grundlag, som man hidtil har anset for nødvendigt, naar der var Tale om økonomiske Fremstrid og økonomiske Reformers, selv om Staten paa en eller anden Maade skulde hjælpe til eller støtte dem. Den ærede Ministers Udtalelser vare meget fuldstændige i den Henseende, og jeg skal tillade mig senere med den ærede Formands Tilladelse at oplæse nogle af dem. Foreløbig skal jeg tillade mig ganske kort at indbegaa de Indvendinger, der under Debatten have været fremsførte imod, at det var et nyt Princip, man her har anvendt. Man har jo baade i Landssthinget og her villet gjøre gjældende, at det var Noget, som tidt var anvendt, men blot tidligere anvendt til Fordel for andre Samfundsklasser end dem, det her gjælder. Min Indbegaaelse skal blive kort, da det kun er en Resapitulation af de Bemærkninger, som ere fremkomne. Man nævner da først her Kreditkassen af 1786. Men jeg skal dertil bemærke, at det var under de store Landbore reformer, at den blev oprettet, og naar man foretager en saadan Revolution, som det i Virkeligheden var, kan man meget godt lade Staten træde til og oprette en saadan Kasse, som skulde hjælpe disse Reformers til en hurtig Udførelse, uden at man derved skaber et Præcedens for at etablere et saadant Princip som det, man nu vil gennemføre for Tid og Evighed. Man henlagde en bestemt Sum 750,000 Rbd. for at ophjælpe Landbruget og Bjergværksdriften, som det hed — vi vare jo den Gang forbundne med Norge. Denne Kreditkasse blev atter ophævet i 1816, efter at den, tror jeg nok, havde gjort ganske god Nytte med de smaa Midler, den havde ihænde, idet den kun virkede med Renternes af Kapitalen og med, hvad den ellers kunde operere med ved de Laan, den kunde gjøre i den kongelige Bank. Man har dernæst anført Kreditkassen for Euseiere i Kjøbenhavn, og naar man anfører, at der endnu er af dens Obligationer i Omløb med Statsgaranti, ser det jo ud, som om det var et Exempel, som med Grund kunde fremsføres her. Læger man imidlertid Hensyn til, at den blev oprettet, da en stor Del af Kjøbenhavn var afbrændt, tror jeg, at man maa sige, at det var en extraordinær Maade at hjælpe Kjøbenhavns Borgere til paa rimelige Betingelser at faae Tag over Hovedet. Hvis Fjenden rykkede ind i Landet og afbrændte Landsbyer en masse, tror jeg, at man kunde forsvare at vedtage lignende Love; men her under ordinære Forhold, hvor tilmed en stærk Udstykning foregaar, tror jeg ikke, at man kan nævne et Tilfælde som Kjøbenhavns Brand som Forbillebe. Dernæst har man anført Sernbanegarantien. Men det forekommer mig, at der er en væsentlig Forskjel paa, hvad der her er Tale om, og derpaa, at Staten paa et Omraade, som er anerkjendt som en direkte Opgave for Staten at fremhjelpe, giver sin Garanti. At Staten tillader sig